

Lars Jørgen Pedersen
Lerbjerg Holding ApS
Råkildevej 55, 9530 Støvring
Sendt til lp@ljp.as
Kopi til: miks@arteliagroup.dk

Afgørelse om at klima-lavbundsprojekt "Sønder Borup" ikke kræver miljøvurdering

Viborg Kommune har modtaget et klima-lavbundsprojekt indsendt af konsulentfirmaet Artelia på vegne af lodsejer Lars Jørgen Pedersen.

Projektet omhandler fjernelse af dræn og grøfte samt omlægning af vandløb på de ånære arealer langs Simested Å. Projektet omfatter ikke indsatser i selve Simested Å. Projektarealet er oplyst til at være 32,5 hektar. Projektet omfatter følgende matrikler:

Matrikelnr.	Ejerlav
2m	Sdr. Borup By, Låstrup
3o	Sdr. Borup By, Låstrup
6	Sdr. Borup By, Låstrup
12f	Skringstrup By, Skals

Tabel 1. Matrikelortegnelse

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 1c (Vandforvaltningsprojekter indenfor landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter) og 10f (Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb). Derfor skal kommunen vurdere, om det kan få væsentlig indvirkning på miljøet, som skal undersøges nærmere i en miljøkonsekvensrapport.

Afgørelse

Viborg Kommune har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for vådområdeprojektet i henhold til miljøvurderingslovens § 21.

Afgørelsen offentliggøres på Viborg Kommunes hjemmeside viborg.dk/indflydelse fra dags dato.

Dato: 09-06-2026

Sagsnr.: 24/19634
Sagsbehandler: vpmhfla

Direkte tlf.: 87 87 55 16
Direkte e-mail: mhfla@viborg.dk

Side 1 af 11

Begrundelse

Afgørelsen er truffet på baggrund af ansøgers udfyldte ansøgningskema (se bilag 1 i denne afgørelse) samt de hensyn, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 6 har kommunen foretaget en screening af projektet (jf. lovens § 21, stk.1).

Projektet indebærer i videst muligt omfang at etablere mere naturlig hydrologi, ved at sløjfe dræn og grøfte samt omlægge vandløb. Den naturlige hydrologi skal reducere CO₂-emissionen fra projektområdet, samt reducere udledningen af kvælstof fra oplandet.

Dette gøres hovedsageligt ved at genslynge og hæve bunden i vandløbene samt sløjfe udvalgte grøfter og dræn i området.

Projektet omfatter lukning af 6 private interne grøftesystemer og 1 drænsystem. Herudover vil de 2 offentlige vandløb, Gnaves Bæk og Borupgrøften, blive omlagt (indenfor projektet) til nye forløb med ændrede faldforhold. Begge vandløb af omfattes af samme vandløbsregulativ fra 2001. Gnavs Bæk er §3 beskyttet og målsat jævnfør vandområdeplan 2021-26. Borupgrøften er udpeget til habitatnaturtype nr. 3260 "Vandløb med vandplanter".

Områdets naturværdier og naturpotentiale bevares og optimeres, samtidig med at projektet har oplyst at projektet ikke forringer afvandingsforholdene udenfor projektgrænsen.

Størstedelen af projektområdet ligger i Natura 2000-område nr. 30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord, Skals, Simsted og Nørreådal samt Skravad Bæk. Herunder findes der flere kortlagt habitatnaturtyper indenfor projektområdet ligesom flere arter formodes at bruge området som fouragerings- og rasteområde.

Viborg Kommune vurderer samlet set, at det ansøgte projekt ikke vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Kommunen lægger i sin vurdering (se bilag 3) især vægt på, at

- At projektet har redegjort for at det ikke forringer afvandingsforholdene udenfor projektområdet.
- At projektet ikke resulterer i forringelse af de enkelte kvalitetsparametre eller vil forhindre at Gnavs Bæk som en del af vandområde nr. 09037 kan opnå god økologisk tilstand.
- At udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område H30 eller det samlede Natura 2000 netværk ikke påvirkes væsentligt
- At arter opført på habitatdirektivets bilag IV ikke påvirkes negativt
- At det landskabelige udtryk og arealerne omkring ikke påvirkes væsentligt.

Yderligere oplysninger

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal igennem en miljøvurderingsproces.

Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning, og den tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler.

Projektet har d. 12. februar 2026 fået dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 3 år efter at den er meddelt fra dags dato i dette brev jf. lovens § 39. Hvis det ansøgte projekt ændres, skal der sendes en ny ansøgning til Viborg Kommune, der skal vurdere, om ændringen skal miljøvurderes.

Projektet har været i høring i 4 uger i forbindelse med vandløbsloven. Der er ikke indkommet forslag til ændringer af projektet i den forbindelse.

Offentliggørelse og klage

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside [Vandløb - Viborg Kommune](#) den 9. maj 2024. Der er herefter fire ugers klagefrist på screeningsafgørelsen. Se klagevejledningen i bilag 3.

Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. nr. 8787 5559 eller mail: naturogvand@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Martin Friis Larsen
Skov- og landskabsingeniør

Bilag:

1. VVM- anmeldelse med tilhørende arbejdsbeskrivelse og projektkort fremsendt af bygherre af 17. april 2024. (Særskilt vedlagt)
2. Oversigts- og projektkort
3. Væsentlighedsvurdering for projektets påvirkning af udpegningsgrundlag for Habitatområde 30, bilag IV arter samt vandområdeplanens kvalitetselementer for målsatte vandområder.
4. Klagevejledning

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

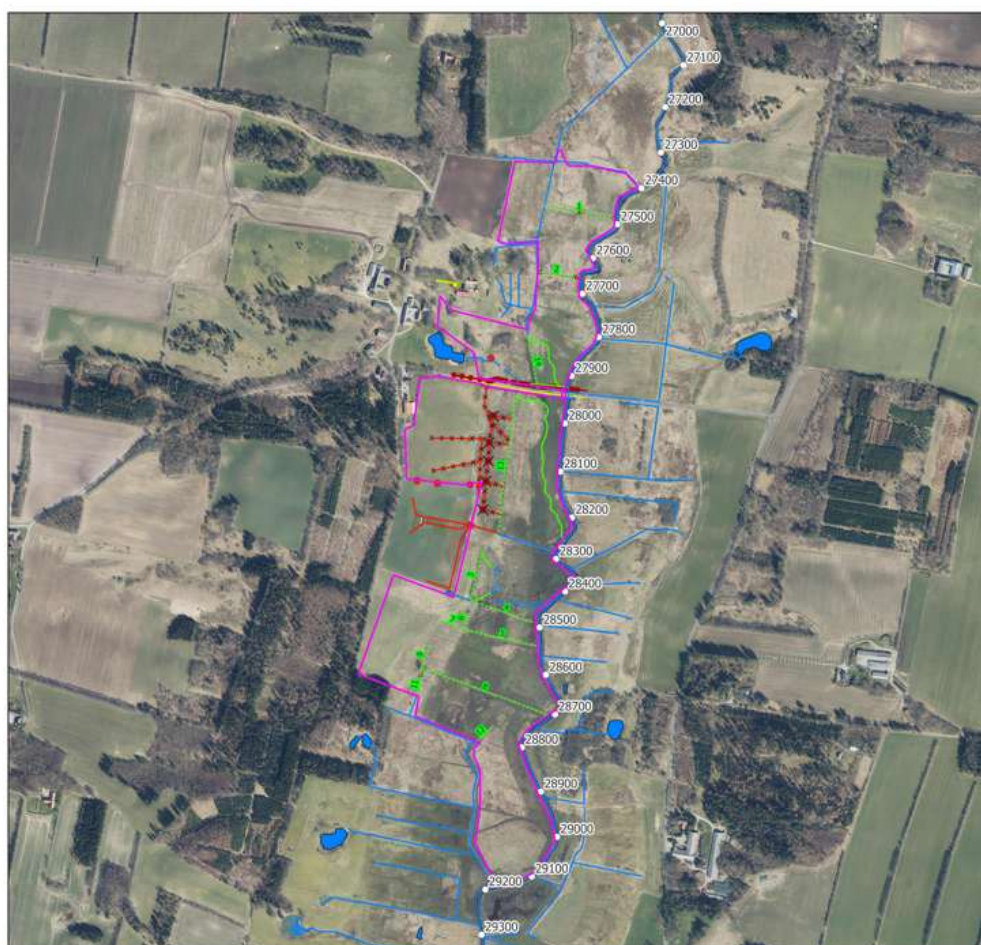
Parter

- Lodsejere omfattet af projektet

Bilag 2 - Oversigtskort og detailkort fra ansøger

Figur 1: Oversigtskort med projektområdet vist med rød polygon

Figur 2: Ud klip af kort fra ansøgningen med viste projekttiltag hvor pink streg angiver projektområdet

Bilag 3 – Væsentlighedsvurdering for Klima-lavbundsprojekt ”Sønder Borup”

Viborg Kommune har foretaget nedenstående væsentlighedsvurdering af Klima-lavbundsprojektet ”Sønder Borup”.

Projektet er vurderet på baggrund af ansøgningen indsendt af Artelia den 12. februar 2026.

Ansøger har søgt om at realisering af Klima-Lavbundsprojekt som i hovedtræk går ud på at genslynge og forlægge af dele af Gnavs Bæk og Borupgrøften, så vandløbene som udgangspunkt bliver mere terrænnære. Derudover vil dræn og enkelte grøfte blive omlagt og/eller delvist afbrudt mv. med henblik på overrisling.

Formålet med en Natura 2000-væsentlighedsvurdering er, jf. Habitatdirektivet, at afklare, om det kan udelukkes, at et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Herunder om bilag IV-arter eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder og deres bevaringsmålsætning påvirkes væsentligt af projektet.

Hvis væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukke en væsentlig påvirkning, skal der gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering.

Konklusion

Det er Viborg Kommunes vurdering, at det kan afvises, at projektet vil medføre en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller egnede yngle- eller rastesteder for bilag IV-arter i området.

Det vurderes desuden, at projektet ikke vil medføre et fald i en eller flere kvalitetselementer, og derfor ikke vil være til hinder for at opnå målopfyldelse.

Der skal således ikke gennemføres en konsekvensvurdering af projektet.

Væsentlighedsvurdering

Udgangspunktet for væsentlighedsvurderingen er Natura 2000-planernes målsætninger for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget fra 2013 og udkast til nyt udpegningsgrundlag fra 2019 (bilag 1). Hvorvidt der er tale om en væsentlig påvirkning skal jf. vejledningen til habitatbekendtgørelsen fortolkes på baggrund af objektive kriterier og det bedste videnskabelige grundlag.

Det skal vurderes, om der er risiko for, at en eventuel påvirkning er så væsentlig, at der ikke kan opretholdes gunstig bevaringsstatus. Naturtyperne og arterne skal vurderes at være stabile eller i fremgang.

Det er kommunens vurdering, at projektet potentielt kan påvirke nedenstående arter og naturtyper (A) og vandområdeplanens kvalitetselementer (B):

a. Vurdering i forhold til Natura 2000 og bilag IV arter

Langt størstedelen af projektområdet ligger indenfor habitatområde H30 " Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk". Syd for Boruphedevej ligger projektområdet indenfor fuglebeskyttelsesområde F24 " Hjarbæk Fjord og Simested Fjord". Se udpegningsgrundlagene i **bilag 3**.

Habitatområde N30

Naturtyper

Indenfor H30 ligger der habitatnaturtyper indenfor projektområdet nord for Boruphedevej. Der er kendskab til, at vandet i grøfterne er næringsrigt, og det er derfor indtænkt i projektet, at sløjfning af grøfter og afgravning af balker ikke medfører afstrømning til habitatnatur. Således lukkes der ikke grøfter ved hængesækkene eller ved rigkærene nord for Boruphedevej. Ved kildevældet forlægges grøften (Borupgrøften) mod øst ud i et slynget forløb i engen. Her er det sikret, at balkerne langs grøftens vestside ikke udjævnes for at sikre, at de eksisterende forhold i kildevældet fastholdes. Udjævning af balker på grøftens østside vil ikke påvirke kildevældet, når den vestlige balke bevares.

Endvidere er den åbne del af Borupgrøften udpeget til naturtypen "Vandløb med vandplanter". I forbindelse med reguleringen af vandløbet er det sikret, at arealet for naturtypen ikke mindskes. Samt at naturtypen efter realisering vil kunne indfinde sig igen, da vandløbet bliver terrænnært og med bedre faldforhold der bl.a. tilgodeser makrofytter.

Arter

Der er ikke kendskab til arter på udpegningsgrundlaget indenfor projektområdet. Der er registreret blank seglmos syd for Ettrupvej/Kallestrupvej 5 km nord for. Grøn kølleguldsmed er registreret i Simested Å. Bækklampret er ligeledes registreret i Simested Å samt en tilstødende grøft syd for Skivevej knap 1 km opstrøms. Odder er registreret på andre strækninger af Simested Å og forventes at fouragere ind i projektområdet.

Projekttiltagene vurderes ikke at påvirke arter på udpegningsgrundlaget negativt. Grøn kølleguldsmed påvirkes ikke, idet projektet ikke påvirker Simested Å og fourageringsmulighederne på arealet ikke mindskes eller forringes. Odder og bækklampret er tilknyttet vandløb og

bliver ikke påvirket, idet vandløbene får bedre fysiske forhold. Blank seglmos påvirkes heller ikke, idet projektet ikke medfører ændring af de hydrologiske forhold på så lang afstand.

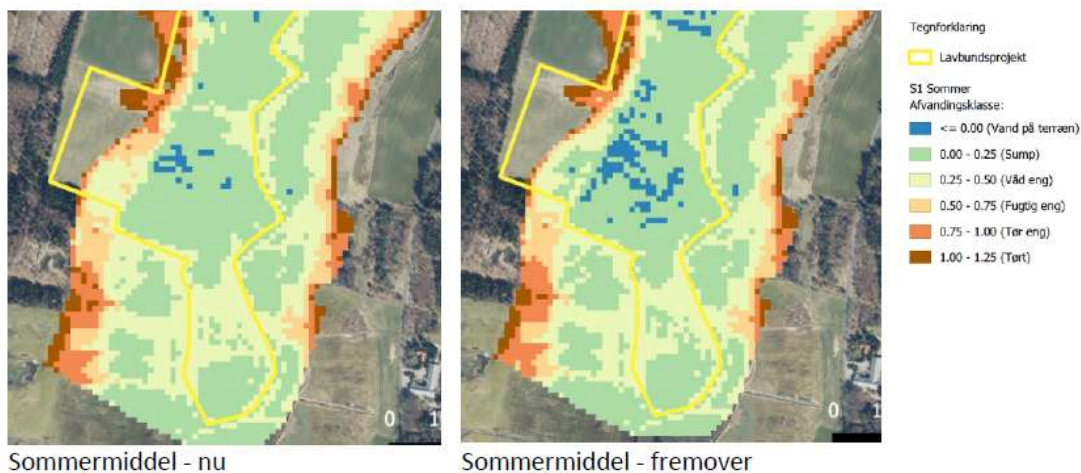
Fuglebeskyttelsesområde F24

Ingen af arterne på udpegningsgrundlaget for F24 er registreret indenfor projektområdet, men dele af det sydlige projektområde er udpeget som levested for plettet rørvagtel (se bilag 4). Levestedet er vurderet i moderat tilstand pga. en ringe hydrologi og dermed periodisk nemmere adgang for landlevende rovdyr som fx ræv.

Plettet rørvagtel er i Danmark rødlistet som moderat truet (EN) og yngler i Danmark i større sumpområder og ferske enge med en vanddybde på højst 30 cm. Den var tidligere langt mere almindelig end nu, men afvanding har indskrænket de mulige ynglehabitater.

I Natura 2000 plan 2022-2027 er der beskrevet en områdespecifik retningslinje om at der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. sangsvane, blichøne, rørdrum, plettet rørvagtel, engsnarre og rørhøg.

Indenfor det udpegede levested vil der blive sløjfet grøfter, hvilket vil skabe mere sumpede forhold med vand på terræn på dele af det udpegede levested indenfor projektområdet. Dette vurderes at genskabe egnede ynglehabitater med mulighed for at levestedet kan forbedres til god tilstand.

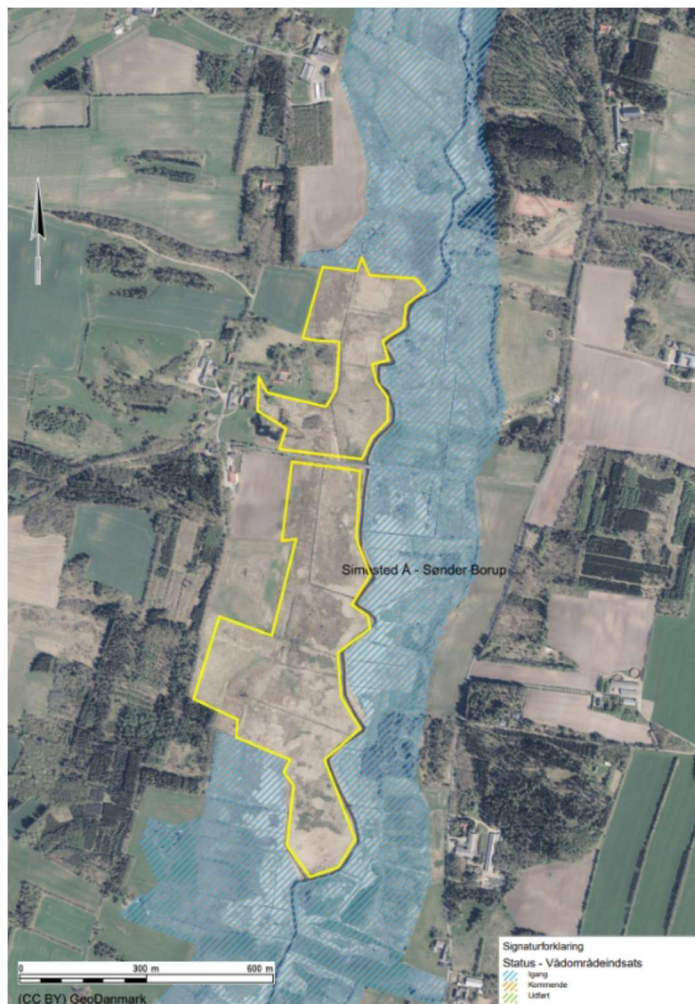
Figur 3 viser de hydrologiske forhold i dag og fremover, når projekttiltagene er gennemført.

Tiltagene vurderes ligeledes at forbedre området som egnet leve- og ynglested for de øvrige arter på udpegningsgrundlaget for F24. Særligt for rørdrum og rørhøg, der yngler og fouragerer i sumpede områder – gerne med rørskov – og engsnarren, der også foretrækker sumpede områder. Disse biotoper vil øges ved projekttiltagene.

Kumulativ effekt

Mod nord og syd støder projektområdet op til det offentlige lavbundsprojekt "Simsted Å – Sønder Borup", der gennem lignende tiltag også vil genskabe de

naturligt hydrologiske forhold i videst mulige omfang. Skelgrøften mod nord og grøft 12 (Holmbrogrøften) mod syd, lukkes i forbindelse med det offentlige lavbundsprojekt, så de to projekter bliver hydrologisk forbundne.

Figur 4. Projektområdet omkranset af lavbundsprojektet "Simested Å – Sønder Borup"

Habitatnatur sikres også i det offentlige projekt, så lukning af den nordlige skelgrøft vil ikke medføre afstrømning til habitatnatur indenfor projektområdet. De ændrede hydrologiske forhold, der også vil opstå i det offentlige projekt, vil øge arealet med egnede yngle- og fourageringsarealer for arterne på udpegningsgrundlaget.

Samlet vurderes det, at projektet, hverken i sig selv eller i kumulation med det nærliggende offentlige lavbundsprojekt vil skade habitatnaturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget for H30 og F24.

Bilag IV-arter

Projekttiltagene vil kunne øge muligheden for egnede yngle- og fourageringsmuligheder i området for andre beskyttede arter, så som flagermusarter, løgfrø og birkemus, der ynder levesteder, der fremmes ved projekttiltagene. De er dog ikke registreret i eller nær projektområdet.

b. Vurdering i forhold til kvalitetselementer i Vandområdeplanen 2022-2027.

Viborg Kommune skal vurdere, om projektet kan betyde, at mindst et af de anførte kvalitetselementer for vandområderne (jf. vandrammedirektivet og nationale vandområdeplaner) falder et niveau.

Gnavs Bæk er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Vandområdets nuværende økologiske tilstand er moderat, da der er overskridelse på national specifikke stoffer jfr. figur 1.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand

Figur 5. Økologisk tilstand for Gnavs Bæk der en del af vandområde nr. 09037 Simested Å

Viborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre et fald eller vil forhindre målopfyldelse i et af de ovenstående kvalitetselementer. Projektet vurderes derimod at kunne medvirke til at sikre målopfyldelse ved at skabe variation og forbedre forholdene i Gnavs Bæk til gavn for både fisk, smådyr og makrofytter. Det skal bemærkes, at der i Statens overvågningsprogram ikke er en målestation i Gnavs Bæk. Data herfor tilvejebringes på overvågningsstationer hhv. 3 og 5 km nedstrøms projektet i hovedløbet Simested Å.

Samlet vurdering

På baggrund af kommunens kendskab til området og ovenstående vurdering, vurderes samlet, at en realisering af det ansøgte projekt ikke vil resultere i en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter, samt bevaringsmålsætningerne eller den økologiske integritet for de relevante arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 30 eller det samlede Natura 2000 netværk. Dette hverken isoleret set eller i kumulation med andre projekter. Det vurderes desuden, at projektet ikke vil medføre et fald i en eller flere kvalitetselementer, og derfor ikke vil være til hinder for at vandområdet kan opnå målopfyldelse.

Bilag 4 – Klagevejledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 49 kan screeningsafgørelser truffet i henhold til § 21 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål. Retlige spørgsmål skal forstås som spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af afgørelsen. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter offentliggørelsen af screeningsafgørelsen.

Klageberettigede er enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der repræsenterer mindst 100 medlemmer og har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelse som hovedformål.

Hvis du ønsker at klage, skal du indsende din klage via Klageportalen, som du finder et link til på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside naevneneshus.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling, klagegebyr, opsættende virkning mm. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen.

Søgsmål

Hvis du vil indbringe screeningsafgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter offentliggørelsen af afgørelsen.